

Palmoplantaariset keratodermiat

Kirjoittaja: Kaisa Tasanen-Määttä, ihotautien erikoislääkäri, dosentti

2.7.2009

Yleisyys

Palmoplantaaristen keratodermioiden esiintyvyys on 1:5000.

Sairauden piirteet

Oireet yleensä alkavat muutaman kuukauden–5 vuoden iässä. Ainoana oireena on kämmenien ja jalkapohjien ihon paksuntuminen. Yleisimmin kämmenien ja jalkapohjien iho paksunee diffuusisti, mutta tunnetaan myös fokaalisia, juostemaisia ja pistemäisesti sarveistuvia keratodermioita. Muutos voi jatkua dorsaalipinnallekin ja olla reunaltaan punoittava. Taudista on jonkin verran kosmeettista, mutta ei yleensä ammatillista haittaa. Kyseessä on elinikäinen sairaus.

Mistä palmoplantaariset keratodermiat aiheutuvat?

Kaikki palmoplantaarisen keratodermian muodot ovat perinnöllisiä ja periytyvät yleensä vallitsevasti. Palmoplantaariset keratodermiat aiheutuvat suuressa osassa tapauksista ihon pintakerroksen eli orvaskeden keratiinin valkuaisaineiden 1 tai 9 perintötekijän virheestä.

Diagnostiikka

Taudin määrittäminen perustuu iho-oireisiin, taudinkulkuun ja sukuselvitykseen. Diagnoosi perustuu useimmiten kliiniseen kuvaan, mutta jossain tapauksissa ihokoepalan histopatologinen tutkimuksesta tai elektronimikroskooppitutkimuksesta voi olla apua. Geenitutkimuksia ei yleensä tarvitse tehdä. Diagnostiikka on keskitetty yliopistollisten sairaaloiden tai keskussairaaloiden ihotautipoliklinikoille.

Hoito ja kuntoutus

Hoitoina käytetään yleensä paikallisesti perusvoiteita sekä karbamidia ja 6–10 % salisyylihappoa sisältäviä voiteita. Paksuun sarveismassaan pesii helposti silsasieni, mikä on otettava huomioon myös hoidossa. Vaikeissa tapauksissa voidaan käyttää sisäistä A-vitamiinin johdannaisiin kuuluvaa asitreiiniä kuureittain.

Palmoplantaariset keratodermiat Suomessa

Lievät tapaukset eivät vaadi erityistä seuranta sopivan paikallishoidon löydyttyä. Vaikeaoireisten potilaiden seuranta ja hoito on keskitetty yliopistosairaaloiden tai keskussairaaloiden ihotautiosastoille tai -poliklinikoille.

Järjestöt ja vertaistuki

Kirjoittaja: Risto Heikkinen, kuntoutussuunnittelija, Iholiitto ry

Iholiitto ry on valtakunnallinen potilas- ja edunvalvontajärjestö, jonka kahdeksasta jäsenjärjestöstä seitsemän edustaa erilaisia harvinaisia ihosairauksia. Yhdistysten kautta voi saada yhteyden muihin samaa ihosairautta sairastaviin tai samassa elämäntilanteessa oleviin ja päästä jakamaan kokemuksia heidän kanssaan.

Iholiitossa toimiva Harvinaisten ihotautien keskus palvelee harvinaisia ihotauteja sairastavia, heidän läheisiään ja alan ammattilaisia. Sen työntekijänä on kuntoutussuunnittelija, joka toimii läheisessä yhteistyössä muiden Iholiiton työntekijöiden kanssa. Keskukseen kootaan tietoa ja käytännön kokemusta harvinaisista ihotaudeista sekä vaikeista palovammoista. Keskus on osa valtakunnallista harvinaisten sairaus- ja vammaryhmien Harvinaiset-verkosta (www.harvinaiset.fi).

Iholiitto järjestää sopeutumisvalmennusta, muita kursseja ja tapaamisia harvinaisia ihotauteja sairastaville ja heidän läheisilleen. Kuntoutussuunnittelija myös neuvoo ihotautia sairastavaa yhteiskunnan tarjoamista palveluista ja tukimuodoista. Lisäksi Iholiiton neuvontapaikoissa Ihopisteissä annetaan neuvontaa ja ihonhoidon ohjausta.

Iholiitto ry

Karjalankatu 2 B, 3. krs

00520 Helsinki

(09) 7562 010

www.iholiitto.fi

